

**6**

Brugs religieus  
erfgoed gaat  
digitaal

---

# religiokrانت

Voor en door de besturen van de eredienst

**OKTOBER 2019**

## **Eveneens in deze religiokrانت**

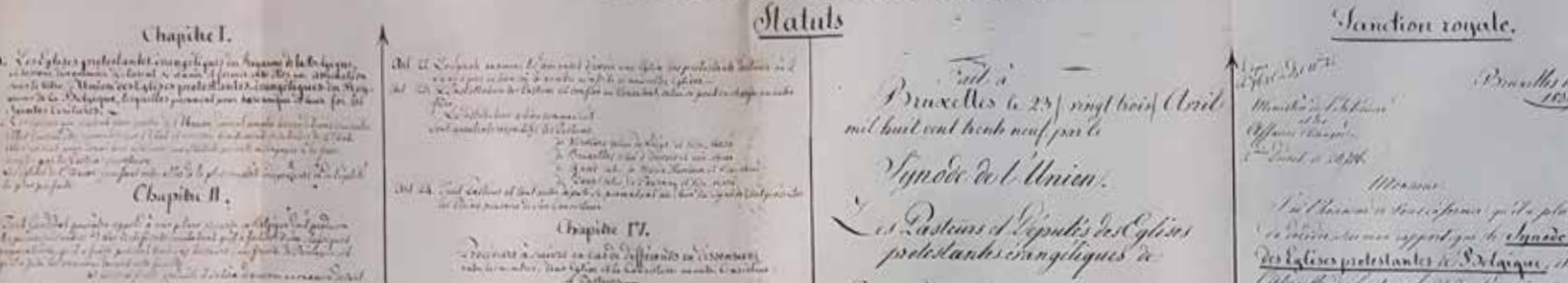
**2** Protestantse gemeenschappen: onafhankelijkheid hoog in het vaandel //

**5** Op de kalender // **10** De verkiezingen van 2020 komen eraan

**VANDEN BROELE**  
UITGEVERIJ - ÉDITIONS - PUBLISHERS



AU NOM DU PÈRE, DU FILS ET DU S<sup>T</sup> ESPRIT  
(Acte)  
UNION  
Eglises protestantes-évangéliques du  
ROYAUME DE BELGIQUE.



# Protestantse gemeenschappen: onafhankelijkheid hoog in het vaandel

Het begon allemaal in 1517, toen Maarten Luther met zijn 95 weloverwogen stellingen de Reformatie inluidde. Het werd een werk van lange adem, maar in 2017 blies de protestantse kerk 500 kaarsjes uit. Wat weinigen weten is dat in België reeds in 1839 twaalf protestantse kerkgemeenten werden erkend. Sindsdien werd het protestantse landschap er enkel diverser en rijker op. Religiokrant trok naar het bruisende Brussel om er even poolshoogte te nemen van de evoluties voor de protestantse kerkfabrieken. De Synodevoorzitter van de Verenigde Protestantse Kerk in België, ds. Steven H. Fuite, stond ons graag te woord.

**religiokrant** De rooms-katholieke eredienst in België zit in een bijzonder eenduidige structuur, waarbij alle parochies geflankeerd worden door een kerkfabriek. Voor protestantse gemeenschappen lijken de erkenningen eerder de uitzondering te zijn. Hoe zit de vork nu juist aan de steel?

Steven H. Fuite: Het is een lang verhaal. Sinds 2003 is er één overkoepelende raad, de Administratieve Raad voor de

Protestants-Evangelische Eredienst (ARPEE). Daaronder valt enerzijds de Verenigde Protestantse Kerk in België (VPKB), die sinds jaar en dag de protestants-evangelische kerkgemeenten vertegenwoordigt en tot 2003 ook als enige gesprekspartner fungeerde tegenover de overheid, en, anderzijds, de Federale Synode van Protestants-Evangelische Kerken in België (FS), die ruim 700 kerkgemeenten in België vertegenwoordigt, gegroepeerd in negentien denominaties.

Een belangrijk verschil tussen de FS en de VPKB laat zich al afleiden uit hun respectievelijke namen. Anders dan de VPKB is de FS eerder een federatie van kerken, een overkoepelend orgaan. De FS en de VPKB (met haar partnerkerken: de Evangelisch-Lutherse Kerk, de Unie van Baptisten in België, het Leger des Heils, de Federatie van Adventkerken en de Vrije Methodistische Kerk) hebben samen een geschat zielental van tussen de 2 en 3 % van de Belgische bevolking.

## “Wij kennen geen centraal kerkelijk leergezag”

Een opvallend gegeven is de enorme diversiteit. In protestantse kerkgemeenten vind je allerlei schakeringen terug, zowel aan theologische visies als aan politieke stellingnames. Dit is onvermijdelijk gezien de sterke protestantse nadruk op ieders eigen verantwoordelijkheid. Er is geen centraal kerkelijk leergezag. Wij leven met en ook dankzij verschillen. Het protestantisme is hopeloos en hoopvol verdeeld. En als het gaat over diversiteit en de rijkdom ervan wil ik hier ook melden dat er in de laatste decennia ook “etnische” gemeenschappen van buitenlandse oorsprong bij zijn gekomen, die ook elk hun eigen beleving en vormgeving kennen.

### **religiokr**ant Wat is uw eigen rol in deze constellatie?

Steven H. Fuite: Zelf ben ik als Synodevoorzitter democratisch verkozen door de Synodevergadering, dat is het hoogste gezagsorgaan binnen onze kerkelijke structuur. Je kunt ze enigszins vergelijken met het parlement. Via getrapte vertegenwoordiging worden vanuit de individuele kerkgemeenten personen afgevaardigd naar de zes regionale vergaderingen, die elk op hun beurt een delegatie afvaardigen naar de Synodevergadering. De VPKB telt zes districten – twee in het noorden van het land en vier in het zuiden. Mijn rol kun je enigszins vergelijken met die van aartsbisschop bij de katholieke eredienst. Ik werd Synodevoorzitter nadat ik zo’n vijftienvier jaar predikant van een lokale protestantse kerkgemeenschap was, eerst in Mechelen en vervolgens in Brussel. Ik ben geboren in Nederland, vond echter in mijn zestiende levensjaar de liefde op mijn pad in Ronse ... en ben ondertussen al veertig jaar in België.

### **religiokr**ant Hoe verlopen de erkenningen van de protestantse gemeenten?

Steven H. Fuite: België telt momenteel 125 erkende protestantse gemeenschappen. 51 in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest: vooral Nederlandstalige en enkele anderstalige gemeenschappen. In Wallonië en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er nog eens 74 Franstalige en enkele anderstalige gemeenschappen. Bij die 74 zitten bv. ook twee Duitstalige gemeenschappen uit Oost-België. De eerste erkenningen dateren van 1839 en werden in een afzonderlijke akte vastgelegd: Brussel, Antwerpen, Gent, Luik, Sint-Maria-Horebeke, Doornik, Verviers, Dour, Olne, Dalhem, Pâturages en Mons.

## “Bovenal laten wij de vrije keuze aan de individuele kerkgemeenten om zich al dan niet te laten erkennen.”

Bovenal laten we de vrije keuze aan de individuele kerkgemeenten om zich al dan niet te laten erkennen. Bij veel kerkgemeenten lijkt het streven naar een ruime onafhankelijkheid diep geworteld, ook op financieel vlak. En misschien speelt een bepaalde diepgewortelde protestantse weerstand tegen autoriteit en angst voor bevoogding ook wel mee. Er zijn toch nog enkele erkenningsaanvragen onderweg. Zo is er in het levendige Louvain-la-Neuve een bijzonder actieve gemeenschap die een aanvraag heeft ingediend.

### **religiokr**ant In Nederland duiken nu ook “Refodomes” of “megakerken” op: gigantische godshuizen waar gelovigen in groten getale samenkomen. Anderzijds lijken de kleinere gemeenschappen er niet altijd meer in te slagen hun activiteiten in stand te houden. Hoe zit het in België?

Steven H. Fuite: De situatie in België lijkt stabiel. Grotere hergroeperingen zoals in Nederland lijken me onwaarschijnlijk, ook

omdat de beleving binnen de kerkgemeenschappen bij ons erg persoonlijk is en kleine lokale kerken zich heel sterk verankerd weten in het sociale weefsel van hun wijk, stad of dorp. Dat persoonlijke wordt ook door de predikanten voortgezet in de dagelijkse pastorale zorg. En dat uit zich dan weer in de wijze waarop de eredienst uitgevoerd wordt op de belangrijke momenten, zoals bij een uitvaart of huwelijk: steeds is er die persoonlijke dimensie en de lokale verbondenheid die mee in de eredienst worden verwerkt. Dat blijft definiërend en lijkt me minder evident in grote bijeenkomsten.

Uiteraard organiseert de VPKB zelf ook wel grote evenementen, zoals onlangs nog in Gent, maar de behoefte aan en de eigenheid van intieme bijeenkomsten waar het persoonlijke tot recht komt, zal ons altijd blijven kenmerken. We zijn geen “massa-mensen”.

### **religiokr**ant Zijn er ook verschillen tussen de protestantse gemeenschappen in het noorden en het zuiden van het land?

Steven H. Fuite: Amper. Het valt wel op dat Vlaanderen slechts één enkele landelijke protestantse gemeenschap telt, namelijk die van Sint-Maria-Horebeke. Die behoorde trouwens tot het kransje van 12 kerkgemeenten die al in 1839 werden erkend.

Wel aardig om te vertellen is dat er binnen de VPKB en haar geschiedenis meerdere onderscheiden soorten protestantisme lijken te zijn geweest – zonder te veel te willen veralgemenen. Enerzijds is er in industriële regio’s zoals bijvoorbeeld in de Borinage een veelheid aan protestantse gemeenschappen ontsproten vanuit de arbeidersklasse, met een sterk accent op de sociale implicaties van het Evangelie en derhalve met een bijzondere inzet voor sociale doelen, zoals de arbeidsvoorwaarden van de mijnwerkers, goede gezondheidszorg, onderwijs voor de jeugd, enz.

En zo tref je in die streek nog steeds veel protestantse gemeenschappen aan, zelfs van dorp tot dorp.



Steven H. Fuite is voorzitter van de Verenigde Protestantse Kerk in België.

Daarnaast is er ook een voornamelijk stedelijke beweging geweest, die vrij liberaal georiënteerd was en cultureel en bestuurlijk geëngageerd was, vaak ook met vertakkingen in de academische wereld. Ach ja, ik zei het al, protestantisme en diversiteit gaan hand in hand.

**“Één van onze gemeenschappen maakt gewoon gebruik van een schoolgebouw dat op zondag vrij beschikbaar is.”**

**religiokrانت** Beschikken de protestantse kerkfabrieken ook steeds over een eigen gebouw van de eredienst, zoals vaak het geval is voor hun rooms-katholieke tegenhangers?

Steven H. Fuite: Vaak, maar niet altijd. Het komt ook voor dat het gebouw ter beschikking gesteld wordt door de burgerlijke gemeente of dat een gebouw voor de eredienst gehuurd wordt van een rooms-katholieke kerkfabriek. Eén van

onze gemeenschappen maakt gewoon gebruik van een schoolgebouw dat op zondag vrij beschikbaar is. En in meerdere gevallen is het gebouw in handen van een nationale vzw. Steeds vaker wordt nu wel bekeken om aan timesharing te doen en waar mogelijk ook effectief een gebouw te delen met de katholieke eredienst, want de kostenbeheersing staat toch steeds voorop.

**religiokrانت** Een feit waar we niet om heen kunnen is de opvallende aanwezigheid van vrouwen binnen de protestantse kerkraden. Is die aanwezigheid een typisch protestants verschijnsel?

Steven H. Fuite: De protestantse eredienst stelt man en vrouw op gelijke voet. Dat uit zich in het feit dat ook vrouwen predikant kunnen worden – je had hier dus vandaag evengoed een vrouwelijke Synodevoorzitter kunnen treffen. Binnen de lokale gemeenschappen is het ook zo dat er doorgaans iets meer vrouwelijke dan mannelijke stemgerechtigde leden zijn, een weerspiegeling van de maatschappij, wat zonder twijfel ook bijdraagt aan verhoogde vrouwelijke aanwezigheid in de kerkraden. Maar er bestaan ook kerkraden met enkel mannen ...

**religiokrانت** Wat zijn voor de Synode de belangrijkste uitdagingen?

Steven H. Fuite: We zetten vooral in op duidelijke antwoorden voor onze kerkgemeenten, die vaak met veel technische vragen zitten over de complexe en snel veranderende wetgeving. Ook de permanente vorming van vrijwilligers behoort tot de ambities, want ook hier blijft de betreffende wetgeving evolueren en vormt ze niet zelden een obstakel.

En zoals alle verenigingen die het moeten hebben van vrijwilligers kampen ook wij meer dan vroeger met moeizamere zoektochten naar geëngageerde mensen die zich duurzaam willen inzetten. Mensen bereid vinden om samen een barbecue te organiseren of om een ander tijdelijk project(je) tot een goed einde te brengen: dat is niet moeilijk. Maar mensen vinden die zich voor meerdere jaren willen engageren als lid van de kerkenraad of voor een ander duurzaam doel, dat is lastiger geworden. Het blijkt voor velen toch onmogelijk in te passen in hun leven.

Het allerbelangrijkste punt dat ook al onze aandacht krijgt is dat we ons blijven inzetten voor een warmere samenleving, waar verschillen tussen mensen als een verrijking worden ervaren, mensen als individuen worden gezien en erkend en nooit worden gereduceerd als behorend tot deze of gene groep. Een ware samenleving dus, waarin concrete zorg is voor de meest kwetsbaren. ■



**Verenigde  
Protestantse  
Kerk in België**

**Contact:** Ds. Steven H. Fuite  
Voorzitter van de Verenigde  
Protestantse Kerk in België  
Covoorzitter van de Administratieve  
Raad voor de Protestants-Evangelische  
Eredienst  
Brogniezstraat 44, 1070 Brussel  
Tel. +32 2 511 44 71  
E-mail: president@protestant.link

# Op de kalender

Naar goede gewoonte organiseren we ook dit jaar in november en december onze eindejaarsopleidingen. Bent u voorzitter, secretaris, penningmeester(es), lid van een erediensbestuur of centraal kerkbestuur, gemeenteambtenaar of simpelweg geïnteresseerd? Van harte welkom op deze gratis sessies! Inschrijven kan via onze website: [www.religio.be](http://www.religio.be).

In een eerste deel bespreken we de mogelijkheden bij het inzetten van vrijwilligers in de context van de kerkraad (of centraal kerkbestuur).

In een tweede deel gaan we in op de nakende gedeeltelijke vernieuwing (van de grote helft) van de kerkraad in april 2020, alsook op de

bijzondere mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester, en hoe u die vernieuwing verwerkt in Religiopoint.

Ook de verkiezing van het centraal bestuur komt aan bod. Tot slot hebben we nog kort aandacht voor (de uitlopers van) het nieuwe meerjarenplan (2020-2025). Uiteraard is hierbij ruimte voor vragen.

Elke opleiding begint om 19.00 u. en eindigt om 21.15 u. Inschrijven kan via onze website: [www.religio.be](http://www.religio.be). Daar vindt u per opleiding ook meteen alle praktische informatie terug. ■



**Ronse**  
TIO3



**Herentals**  
Link 21



**Gent**  
Holiday Inn  
Gent Expo



**Leuven**  
Brabantal



**Brugge**  
Hogeschool  
Vives



**Antwerpen**  
Theologisch  
en Pastoraal  
Centrum



**Kortrijk**  
Kortrijk Xpo



**Affligem**  
De Montil



**Genk**  
Hotel  
Stiernerheide



**Hoepertingen**  
Kasteel  
Mariagaarde



**CO  
vast**

platform voor  
vastgoed van overheid  
& not-for-profit

## COVAST: uw betrouwbare partner voor de herbestemming van uw kerkelijk onroerend goed

Sinds 2013 profileert COVAST cvba zich als 'het' online biedingsplatform waarbij overheden en bijzondere opdrachtgevers hun vastgoed kunnen vermarkten. Ook kerkfabrieken, kloostergemeenschappen, ordes en andere religieuze organisaties deden de afgelopen jaren een beroep op de diensten van COVAST.

En daar heeft het netwerk van COVAST veel mee te maken. Want het online biedingsplatform wordt commercieel ondersteund door CIB Vlaanderen, de meest representatieve beroepsvereniging van vastgoedmakelaars met op heden 2.685 leden die samen een netwerk van 1.232 vastgoedkantoren vertegenwoordigen.

Concreet: alle panden die via COVAST worden aangeboden, worden doorgestuurd naar de 5.965 Vlaamse vastgoedmakelaars. Zo kunnen ook zij de panden opnemen in hun eigen publiciteitsportefeuille. Het bijzonder grote netwerk van deze vastgoedmakelaars zorgt er dan ook voor dat eveneens moeilijke vastgoeddossiers – waarbij de opdrachtgever niet enkel gaat voor een maximale verkoopprijs maar tevens op zoek is naar een gepaste invulling – tot een goed einde kunnen worden gebracht. Ook onroerend patrimonium van kerkelijke overheden kan op die wijze een gepaste herbestemming krijgen.



Zo werd COVAST in 2016 door het Stadsbestuur van Veurne belast met de verkoop van het voormalig Klooster der Blauwe Zusters. Dit gekende gebouw staat vermeld op de inventaris van het bouwkundig erfgoed en op de inventaris Archeologische Zones (historische stadskern) en is gelegen in een beschermd dorps-/stadsgesicht. Het pand heeft de status van beschermd monument.

In combinatie met het aanpalende – eveneens leegstaande – klooster van de Zwarte Nonnen vond deze transactie zijn weg naar een koper die op heden bezig is met de herbestemming van beide panden (B&B, lounge, assistentiewoningen, ...).



Ook de stijlvolle Mariakapel onder de kerktoren van Beauvoorde vond op vraag van de vzw Decanale Werken van Diksmuide snel een koper en werd omgevormd tot een hedendaagse stijlvolle expositieruimte.



Kortrijksesteenweg 1005, 9000 Gent | [info@covast.be](mailto:info@covast.be) | tel. 09 24 24 995 | [www.covast.be](http://www.covast.be)





Erfgoed uit de Sint-Jozefkerk in Brugge (© Erfgoedcel Brugge)



## Brugs religieus erfgoed gaat digitaal

Sinds enkele jaren is de opmaak van digitale inventarissen in de Brugse kerken aan een opmars bezig. Daar weten Benoit Kervyn en zijn ploeg vrijwilligers alles over. Met ondersteuning en in opdracht van de Erfgoedcel Brugge inventariseren zij al het roerend erfgoed. Met de Sint-Jozefkerk zijn ze niet aan hun proefstuk toe. De reporters van uw Religiokrant hadden de eer en het genoegen een kijkje te nemen bij deze groep enthousiastelingen.

### **religiokrant** Meneer Kervyn, u bent de coördinator van dit project. Kan u zichzelf even voorstellen?

Benoit Kervyn: Zeker, ik ben Benoit Kervyn en ik ben aan de slag als Consulent Religieus Erfgoed bij Musea Brugge. In 2015 heb ik samen met de Erfgoedcel Brugge het plan opgevat om van alle Brugse kerken een inventaris op te maken. Bij wet zijn de kerkfabrieken verplicht om een inventaris van het erfgoed bij te houden, maar dat loopt bij de ene al wat beter dan bij de andere. We begrijpen dat hoor. Niet elke kerkfabriek heeft een kunsthistoricus te beschikking

die met de juiste terminologie kan omgaan. Wij nemen die taak nu met veel plezier op ons.

### **religiokrant** U doet dit uiteraard niet alleen?

Benoit Kervyn: Neen, zeker niet. Ik kan rekenen op een ploegje van een vijftiental vrijwilligers. In oktober 2014 hebben we daarvoor een oproep gedaan en toen dienden er zich 30 gegadigden aan. Na een kleine selectie hebben we er toch ongeveer 25 overgehouden. De mensen werden verdeeld over vier ploegen. Die gaan

respectievelijk maandagvoormiddag, maandagnamiddag, donderdagvoormiddag of donderdagnamiddag aan de slag. En iedereen heeft zo zijn taak. De ene staat in voor de fotografie van het object, de andere maakt de beschrijving, een andere neemt de maten en nog een andere voert de gegevens in. Het inventarisnummer moet ook op het object worden aangebracht en dat is niet zo eenvoudig als het klinkt. Ondertussen zijn we aan onze elfde kerk bezig en er zijn er vijftwintig op Brugs grondgebied. Met dit project zijn we dus nog wel eventjes zoet.

**“Kerfabrieken zijn verplicht om een inventaris van het erfgoed bij te houden, maar dat loopt bij de ene al wat beter dan bij de andere. We nemen die taak nu met veel plezier op ons.”**

**religiokrانت Zijn jullie al bijzondere dingen tegengekomen?**

Benoit Kervyn: Absoluut. We beperken ons tot objecten met een (kunst)historische of erfgoedwaarde. Zo gaan we niet de kerkstoelen inventariseren of de stofzuiger en de muziekinstallatie. Onze eerste taak is het religieus roerend erfgoed opnemen, maar het altaar, de preekstoel en het doksaal worden ook meegenomen. We komen mooie dingen tegen, maar helaas worden de objecten niet altijd goed bewaard.

Het is ook onze taak om dan tips te geven hoe het beter kan. Textiel van voor het concilie bestaat bijvoorbeeld bijna niet meer, of het moeten echt al historische stukken zijn, maar zoiets neemt wel heel veel plaats in beslag. Het is niet altijd mogelijk voor de sacristieën om uit te breiden of om betere kasten aan te kopen. Wij proberen dan toch te helpen om alles zo goed mogelijk op te bergen. Zilverwerk dat amper gebruikt wordt, poetsen we op zodat er een mooie foto kan gemaakt worden en daarna gaat dat in een diepvrieszak, zodat er geen oxidatie kan ontstaan. Op die manier blijft alles toch weer voor enkele jaren proper. We hebben ook eens een kast gevonden waar er houtworm in zat. Het textiel hebben we dan eerst allemaal verwijderd om daarna de kast meerdere malen te behandelen. Achteraf hebben we dat allemaal terug mooi opgeborgen. We zien ook kerkbesturen die veel moeite

willen doen. Zo was er onlangs eentje bereid een nieuwe kast te kopen om waardevol textiel beter te kunnen bewaren.

**religiokrانت Hoe beginnen jullie eigenlijk aan zo'n inventarisatie?**

Benoit Kervyn: Eerst en vooral nemen we contact op met de kerkfabriek om te achterhalen of ze openstaan voor een samenwerking. Ondertussen heeft de mond-tot-mondreclame wel al goed zijn werk gedaan en worden we dikwijls gevraagd om langs te komen. We vragen dan aan de kerkfabriek of ze een inventaris hebben en dat is ons eerste uitgangspunt. Aan de hand van die inventaris – die makkelijk kan dateren van de jaren '80 of zelfs nog vroeger – zien we ook of er objecten zijn verdwenen of dat er juist zijn bijgekomen.

Voor de inventarisatie werken we met een module die ontworpen werd voor kerkbesturen, en dit binnen het platform Erfgoedinzicht.be. We werken eerst met invultabellen in Excel waarin we diverse zaken (soort object, auteur, materiaal, afmetingen, beschrijving, ...) moeten invullen. Als alles ingevuld is, worden de foto's aan de beschrijving gekoppeld. Dat gebeurt door de Erfgoedcel Brugge. Ik controleer vervolgens de tekst nog een laatste keer om eventuele tikfouten eruit te halen en om zeker te zijn dat de juiste terminologie gebruikt werd. Daarna gaat alles naar de verantwoordelijken bij Erfgoedinzicht.be (vroeger provincie West-Vlaanderen, nu de Vlaamse overheid).

En dan is het aan het kerkbestuur om te beslissen wat publiek gemaakt mag worden. Het kan bijvoorbeeld beslissen dat alles online mag, behalve wat in de brandkast staat. Dat kan het doen om diefstal te voorkomen. Nochtans leert de ervaring ons dat hoe meer er kenbaar is, hoe minder risico er bestaat op diefstal. Je kan moeilijk ergens iets verkopen dat goed bij het publiek gekend is. Tot nu toe hebben alle kerken ervoor gekozen om alles transparant te houden. Er is dus niets wat niet geraadpleegd kan worden.

**religiokrانت Het werk dat jullie doen, is niet evident. Welke achtergrond hebben jullie zoal?**

Benoit Kervyn: Ik ben binnenhuisarchitect van opleiding, maar ik ben ook zeer vertrouwd met religieus erfgoed. De vrijwilligers zijn dan weer meestal gepensioneerd, maar ze hebben allemaal een grote interesse voor kunst of voor geschiedenis. Onder de vrijwilligers bevinden er zich een antiekhandelaar, een dokter, enkele leerkrachten en veel gidsen. Je kan gerust zeggen dat het een amalgaan is van verschillende interessewerelden, maar ondertussen hebben we allemaal samen de nodige expertise opgebouwd. Als er twijfels rijzen, bijvoorbeeld over een bepaald soort textiel, kunnen we wel een beroep doen op een externe specialist. Samen weet je toch meer.

**“De ervaring leert ons: hoe meer erfgoed er kenbaar is, hoe minder risico er bestaat op diefstal.”**

De juiste terminologie hanteren, is trouwens ook niet altijd evident. De eerste kerk die we geïnventariseerd hebben, was de orthodoxe kerk HH. Konstantijn en Helena hier in Brugge. Er zijn wel heel wat connotaties tussen de orthodoxe en de katholieke kerk, maar de begrippen zijn vaak anders. Gelukkig was de koster altijd aanwezig tijdens onze inventarisdagen. Bij hem konden we terecht met al onze vragen. Misschien ook wel belangrijk om te weten, is dat het de eerste inventaris van een orthodoxe kerk in gans Vlaanderen was. Toch wel iets om trots op te zijn.

**religiokrانت De ene kerk heeft waarschijnlijk ook meer te bieden dan de andere?**

Benoit Kervyn: Ja, dat klopt wel, maar we hebben van in het begin getracht om af te wisselen tussen kerken uit de binnenstad en kerken uit de rand. De kerken uit de binnenstad

zijn historisch veel belangrijker, aangezien ze een groter patrimonium hebben. Om maar een voorbeeld te geven: de Sint-Jakobskerk bevatte meer dan 550 stukken. Toch beperken we ons doelbewust niet tot de “groten”, want enkel door er verschillende kerken bij te betrekken, krijg je echt een idee van wat er allemaal is op Brugs grondgebied.

En je komt soms ook voor verrassingen te staan hoor. Meer dan een jaar geleden was het de beurt aan de Sint-Katarinakerk uit Assebroek. Die dateert uit 1934, dus we hadden amper verwachtingen. Dat bleek dus een enorme schat aan art deco te zijn. We krijgen nu regelmatig de vraag om rondleidingen te geven voor geïnteresseerden, zodat de kerk aan naamsbekendheid wint. Dat hele gebeuren was zowel voor de vrijwilligers als voor mezelf een openbaring. De kerken in het centrum nemen ook veel meer tijd in beslag. Met de Sint-Jakobskerk zijn we bijna een jaar bezig geweest, terwijl we hier in de Sint-Jozefkerk slechts enkele weken nodig hebben.

**“Je komt soms ook voor verrassingen te staan hoor.”**

**religiokrante** Jullie hebben samen heel wat expertise opgebouwd, maar worden er ook opleidingen geregeld voor de vrijwilligers?

Benoit Kervyn: Helemaal in het begin, ja. Dat was een soort basisopleiding die werd gegeven door de (toenmalige) erfgoedconsulenten van de provincie West-Vlaanderen en door mezelf. Daarin legden we bijvoorbeeld uit hoe je een kandelaar vastneemt. Als je die vanboven vastneemt en optilt kan de voet loskomen en heb je dus beschadiging. Ook voor het verplaatsen van objecten denk je best tweemaal na hoe je dat gaat doen. Zo moet je altijd – en ik weet dat het allemaal heel logisch klinkt, maar het is belangrijk – kijken of de doorgang van de plaats van het object tot waar het object moet komen, vrij is (gesloten deur, een kabel op de grond, ...).

Er werd ook aandacht besteed aan het aanbrengen van een inventarisnummer. Alles is reversibel, dat wil zeggen dat het moet kunnen weggehaald worden zonder beschadiging aan te brengen. Wij gebruiken de vernis-inkt-vernismethode. Je brengt op het object een laagje vernis aan op een onopvallende plaats. Als dat laagje opgedroogd is, schrijf je het nummer op. Het nummer bestaat altijd uit het kerknnummer dat gegeven wordt door het bisdom en het effectieve objectnummer. Nadien wordt er een nieuwe vernislaag aangebracht. Op textiel wordt dan weer een labeltje ingenaaid. Het is vooral belangrijk dat er nooit met een stift wordt gekrabbeld of dat er zaken worden ingekerfd, dat zou echt zonde zijn. Die nummering is ook belangrijk voor tentoonstellingen, bijvoorbeeld. Als je zaken uit diverse

kerken samenbrengt, kan je er bij de afbraak voor zorgen dat het kunstwerk naar de juiste kerk terugkeert.

**religiokrante** Wat zijn jullie toekomstplannen?

Benoit Kervyn: in september zijn we in Lissewege gestart. We kregen ook al de vraag om naar Sint-Andries en Sint-Michiels te komen, dus we weten zeker wat gedaan. De zomer was ook het ideale moment voor mij om de controle uit te voeren. Op de inventarisdagen lukt dat niet en ik heb ook nog ander werk natuurlijk. Voor ik alles omtrent de Sint-Jozefkerk kan herlezen, moet ik nog twee andere kerken controleren. Het is belangrijk dat er uniformiteit zit in de volgorde en de terminologie, vandaar dat ik dit best alleen doe.



VERZEKERINGEN  
i C  
C i  
ASSURANCES

**Uw Kerkfabriek, Parochie, Congregatie verzekeren?**  
IC Verzekeringen heeft al meer dan  
**60 jaar ervaring** en werkt **op maat** voor al uw  
mensen en uw patrimonium.

www.ic-verzekeringen.be info@ic-verzekeringen.be + 32 2 509 96 11

**Jouw social profit partner.**



# Aan tafel met de vrijwilligers

Na ons gesprek met Benoit Kervyn hadden we het geluk ook vrijwilligers Marc Van Rijsselberghe, Arnold Hilderson, An De Coster en Daniël Vantorre te mogen ontmoeten. Tijdens een welverdiende koffiepauze vertelden ze honderduit over hun ervaringen.

Arnold: Ik zag de vacature in het krantje van Brugge en ik heb toen onmiddellijk gesolliciteerd. Het fijne aan dit werk is dat je niet alleen een bezigheid hebt tijdens je pensioen, maar dat je ook echt technieken bijleert. In het begin zat ik aan de computer, maar mijn vriend Daniël hier heeft me leren fotograferen en nu doe ik dat ook. Ondertussen hebben we prachtige dingen gezien hé, zo hebben we de kerktoren van de Sint-Jakobskerk beklommen. Heel iets anders dan mijn job vroeger in de bankensector.

Marc: Een aantal van ons komt uit het onderwijs. We hebben dus niet per se een achtergrond in religieus erfgoed, maar daarom juist is het leuk om zoveel bij te leren. Er is ook een grote appreciatie van de mensen van de Erfgoedcel. Neem nu onze koffieruimte hier: misschien een detail, maar ze zorgt wel voor een gemoedelijke sfeer. Af en toe wordt er ook iets georganiseerd ter bedanking en als vrijwilliger krijgen we ook soms de kans om andere dingen te doen binnen het erfgoed. Je leert achter de

schermen kijken en je voelt de warmte van de mensen van het kerkbestuur. De ervaring leert dat hoe landelijker je gaat, hoe warmer het onthaal is.

An: Het klopt wat Marc zegt. We hebben zeker niet allemaal een achtergrond in het erfgoed. Ik ben altijd leerkracht godsdienst en geschiedenis geweest, dus bij mij sluit dat wel een beetje aan. Het is ook door de interesse vanuit mijn vakgebied dat ik contact heb opgenomen. We kunnen alleszins allemaal bevestigen dat de Erfgoedcel zeer goed zorgt voor haar vrijwilligers. Ook de schepen van cultuur laat zich af en toe zien. De belangstelling is niet primordiaal hoor, maar appreciatie doet altijd deugd. Door dit vrijwilligerswerk te doen, heb ik ook de kans gekregen om mee in te staan voor de eerstelijnsconservatie van het bisschoppelijk archief en binnenkort help ik mee met de eerstelijnsconservatie van enkele handschriften uit de bibliotheek. Het is voor mij alleszins een zeer nuttige

en aangename manier om mijn tijd als gepensioneerde in te vullen.

Marc: Er ontstaat ook een kameraadschap tussen de vrijwilligers. Je krijgt er eigenlijk terug een sociaal leven door. Het is belangrijk dat je als gepensioneerde je huis verlaat.

An: Dat klopt. Je kan zelf ook bezoeken doen en uitstapjes maken, maar menselijk contact is heel belangrijk. Ook de samenwerking met Benoit is een zegen. Hij is echt een levende encyclopedie. We leren veel bij van hem.

Marc: Maar hij ook van ons hoor. (lacht)

Daniël: Ik kom net als An uit het onderwijs en ik kan alleen maar beamen wat mijn kompanen hier zeggen. De opportuniteiten die gecreëerd worden door dit werk te doen, zijn ook echt onvergetelijk. Ik hou nog steeds contact met de orthodoxe kerk, onze eerste inventarisplaats. Vorig jaar mocht ik daar de inwijding filmen, de eenmalige installatie van het altaar. Ik weet nu wat er onder het altaar zit en dat is iets wat maar weinig mensen weten.

Marc: Wat zit er dan onder?

Daniël: Veel! (algemene hilariteit)

Marc: Weet je dat we soms ook heel waardevolle dingen op zolder vinden? We hebben wel al geleerd dat niet alles wat blinkt goud is. Soms zijn we dolenthousiast over iets en dan tonen we het aan Benoit, maar die zegt dan dat het rommel is. (lacht)

An: Je moet ook alles in zijn tijd zien natuurlijk. Het kan dat pastoor A in het verleden iets niet graag zag en het ergens in een hoekje liet verkommeren, terwijl pastoor B dan nooit van het bestaan ervan heeft geweten. Schoonheid is subjectief. ■

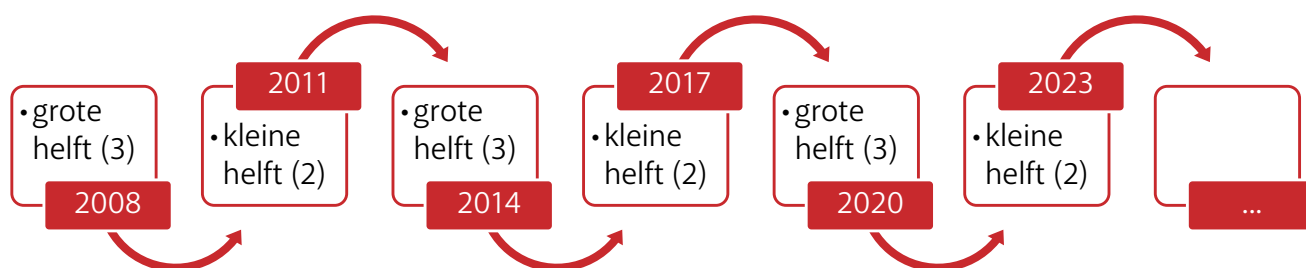
Benieuwd naar het werk van deze groep enthousiaste vrijwilligers? neem een kijkje op <https://erfgoedbrugge.be/collection-pagina/religieus-erfgoed/>



v.l.n.r. Marc Van Rijsselberghe, Benoit Kervyn, Arnold Hilderson, An De Coster, Daniël Vantorre  
(© Erfgoedcel Brugge)

# De verkiezingen van 2020 komen dichterbij

Binnenkort is het opnieuw zover: verkiezingstijd! In april 2020 moet de “grote helft” van de kerkraad vernieuwd worden. Maar dat is niet alles: op dat ogenblik vervallen ook de bijzondere mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester. Na de verkiezing van de grote helft worden dus ook deze mandaten opnieuw verdeeld. Hoe dit allemaal precies in zijn werk gaat? Religiokrante frist uw geheugen graag nog eens op!



U weet natuurlijk dat de kerkraad om de drie jaar gedeeltelijk vernieuwd wordt. Tijdens de eerste vernieuwing van de kerkraad (in april 2008) gebeurde de gedeeltelijke vernieuwing door de uittreding van drie leden die door het lot werden aangewezen (de “grote helft”). De overige twee leden traden een eerste maal uit in 2011, waarna het in 2014 opnieuw de beurt was aan de “grote helft”, en vervolgens in 2017 opnieuw de “kleine helft”.

Dit betekent dat in de loop van de maand april 2020 de grote helft vernieuwd moet worden. En zoals reeds vermeld: op dat ogenblik vervallen ook de bijzondere mandaten van voorzitter, secretaris en penningmeester. Na de verkiezing van de grote helft zelf worden dus ook deze mandaten opnieuw verdeeld.

## Praktisch

Het is de taak van de bisschoppelijk aangestelde vertegenwoordiger van de parochie om de vacatures binnen

de kerkraad bekend te maken en een oproep tot kandidaten te organiseren:

- Bekendmaking van de vacatures (bv. aanplakking in/aan de kerk gedurende veertien dagen, publicatie in het parochieblad, vermelding tijdens of op het einde van religieuze viering);
- Bekendmaking van de ingediende kandidaturen (aanplakking aan het kerkgebouw gedurende veertien dagen).

Eerst vindt de oproep tot kandidaturen plaats door de bisschoppelijk aangestelde vertegenwoordiger van de parochie – eventueel gevolgd door een bijkomende oproep indien onvoldoende kandidaturen werden ontvangen.

Vervolgens wordt de kandidatenlijst bekendgemaakt, en kan hier eventueel bezwaar tegen worden ingediend. Na de beslissing over een bezwaar worden de nieuwe raadsleden verkozen door de overblijvende leden (de “kleine helft”) en de parochieverantwoordelijke. Zij

ondertekenen het proces-verbaal van de verkiezing.

**TIP:** De ontslagnemende raadsleden zijn herverkiezbaar, indien zij aan de voorwaarden voor het lidmaatschap voldoen en zich opnieuw kandidaat stellen.

De verkiezing voor de mandaten kan zonder probleem gebeuren in dezelfde zitting als de verkiezing van de leden: eens de verkiezing achter de rug, mogen de verkozenen de vergadering vervoegen, zich eventueel kandidaat stellen voor een mandaat en meestemmen. De parochieverantwoordelijke kan geen “bijzonder mandaat” opnemen en wordt hier dus uitgesloten van kandidaatstelling.

Na de verkiezingen worden de notulen van de vergadering op de gebruikelijke wijze overgemaakt. Verder worden ook volgende documenten naar provinciegouverneur, college van burgemeester en schepenen en bisdom opgestuurd:



Gebruikers van Religiopoint kunnen de verkiezingen volledig papierloos uitvoeren. Een handige wizard in het programma neemt u bij de hand.

- De staat van samenstelling van het bestuursorgaan;
- De adressenlijst van de leden van het bestuursorgaan.

## Wat met het centraal kerkbestuur?

Na de gedeeltelijke vernieuwing van de kerkraden wordt ook het (eventuele) centraal kerkbestuur opnieuw samengesteld.

Net zoals bij de kerkraden het geval is, moet na de hersamenstelling van het centraal kerkbestuur een voorzitter en secretaris worden verkozen (het CKB kent geen mandaat “penningmeester”).

Ook voor het centraal kerkbestuur is in Religiopoint een module “Verkiezingen” voorzien! Meer uitleg bij de procedure voor het centraal kerkbestuur vindt u op onze website: [www.religio.be](http://www.religio.be). ■

## Verkiezingen kerkraad & mandaten – april 2020: kalender

De verkiezing vindt plaats in de loop van de maand april. Gezien de wettelijke procedures en verplichte bekendmakingen is het belangrijk hier tijdig mee aan te vangen. Om u hierbij te helpen vindt u hieronder een modelkalender:

December 2019	Januari 2020	Februari 2020
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Neem contact op met uw bisdom. Vaak moet de verantwoordelijke van de parochie op voorhand enkele administratieve formaliteiten in orde brengen.</li> <li>• Regel “oproep tot kandidaturen voor lidmaatschap kerkraad” in parochieblad.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Uithangen “oproep tot kandidaturen voor lidmaatschap kerkraad”.</li> <li>• Effectieve publicatie in parochieblad.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Eventueel aansluitend: organisatie “bijkomende oproep”.</li> <li>• Bekendmaking kandidatenlijst met aanduiding van bezwaarmogelijkheid.</li> </ul>
Maart 2020	April 2020	Mei 2020
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Beslissing kerkraad over eventueel bezwaar.</li> <li>• Mogelijkheid tot beroep bij de bisschop.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Verkiezing nieuwe raadsleden door “kleine helft” en verantwoordelijke parochie.</li> <li>• Verkiezing bijzondere mandaten door volledige vernieuwde kerkraad.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Verkiezingen CKB (indien van toepassing).</li> </ul>

## Colofon

religiokrant is een semestriële uitgave van Uitgeverij Vanden Broele. // **Vormgeving & druk** Vanden Broele Productions // **Verantwoordelijke uitgever** Uitgeverij Vanden Broele – Stationslaan 23, 8200 Brugge – T. 050 64 28 00 – F. 050 64 28 08 – [www.uitgeverij.vandenbroele.be](http://www.uitgeverij.vandenbroele.be) // **Adverteren in religiokrant** Meer info & tarieven via [valerie.de.groodt@vandenbroele.be](mailto:valerie.de.groodt@vandenbroele.be) – 050 64 28 00 – 0473 69 87 39 // **Vragen & opmerkingen** Wenst u extra nummers van deze religiokrant te ontvangen? Krijgt u de religiokrant op het verkeerde adres toegestuurd? Laat het ons weten via [info@religiosoft.be](mailto:info@religiosoft.be). Alle rechten voorbehouden. Beweringen en meningen geuit in de artikelen zijn die van de geïnterviewden en niet noodzakelijk die van de organisaties die ze vertegenwoordigen.



*Eén enkele leverancier  
voor al uw benodigheden*



*Restauratie  
en behoud  
van het erfgoed*



  
**BEL-ART** S.A.  
 Rue de l'Esplanade 49  
 4141 Banneux  
 Tel : 0032 (0)4 360 02 10  
[www.bel-art.net](http://www.bel-art.net)  
[info@bel-art.net](mailto:info@bel-art.net)

*Een revolutionair kaarsenbrandsysteem  
«Getest en goedgekeurd door de grootste kathedralen,  
heiligdommen en kerken over heel de wereld»  
Plastiek en schade veroorzaakt door de kaarsen  
vormen een echt probleem... wij bieden u de oplossing.*



*Geen plastieken of aluminium potjes  
Geen onbeschermdde vlammen  
Concrete bron van inkomsten  
Geen rook-of roetschade  
Levenslange garantie  
Zelffinanciering*

+  
**ST. KILLIANS**  
— CANDLE BURNING SYSTEM —

